

Hirdetési feltételek:
 Egész évre . . . . . 6 fl. —
 Fél évre . . . . . 3 fl. —
 Énnyedre . . . . . 1 fl. 50 kr.
 Előzetes lehet, csupán a kiadó hivatalban B-Gyarmaton.
 E lap szerelmi részére a a nyitásra vonatkozó minden külföldi és szerkesztői külföldi.

NÓGRÁDI LAPOK

Hirdetési díj:
 Öt másod per sor . . . . . 5 kr.
 Helyre minden bejelentésnél . . . 20 kr.
 Nyitólégy g. r. mond sora . . . . . 20 kr.
 Hirdetési: felvess a kiadó. Nagyobb és különösen hirdetések jutányosan eszközöltetnek.
 Előzetes pénz; a kiadónál és hirdetőknél a kiadónál tartandók.

politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

B-Gyarmat január 25.

Azon rohamos átalakulás, melyen a leült két évtized alatt politikai, társadalmi s közgazdasági viszonyaink keresztülmentek, érezhető befolyást gyakorolt ezen időszakban felszértült nemzedékre országszerte, de kevés vidékén a hazának volt e befolyás következményeiben oly káros, mint megyénkben.

Sajátságos viszonyainkban nyeri e kedvezőtlen körülmény magyarázatát, mit azonban fejtegetni ez utal nem szándékom.

Tény az, hogy e két évtized alatt felszértült nemzedék kevés kivétellel — különösen megyénkben, — nem képes megfelelni hivatásának s nem tudja betölteni azon helyet, melyet előzői után a természet rendje szerint örökölni s elfoglalni hivatva lenne.

Hasznavehető embereink bármely téren és irányban, a közélet bajnokai, a közigazgatás és törvénykezés képviselői vagy a 48-ki idők megelőző, vagy a legujabb kor gyermekei. Számítatlan példát tudnék felhozni, de feleslegesnek látom, aki példát akar, nézzen körül.

Hogy ezen, egy egész nemzedék hiányából keletkezett úr nem egő ezen betöltetlen, azt a haladottabb koruak szívós kitartásának s az újabb nemzedék méltánylását érdemlő törekvésének kell köszönnünk.

Közalg azonban az idő, midőn az egész teher az újabb nemzedék vállaira fog neheznedni. A régi gárda sorai kezdenek ritkulni. Gondoskodni kell, hogy az ifjú vállak megörösödjenek a teher elviselésére.

A törvénykezés terén az újabb nemzedék már is hatalmas hódítást tett, s a helyzet ura. A központon a kormányhivataloknál, s egyéb társulatoknál szinte feltűnő azon arány, melyet az újabb nemzedék, nem véve ki a magasabb állásokat som, magának kivívott.

Me gyénkben épen az ellenkező tapasztalható. Képviselő is alig van a megyei tisztikar soraiban a fiatal-ság. Eddig érthető volt, ma már nem. Évről évre többen kerülnek ki a felsőbb tanintézetből ifiak, kik szivesen felajánlák szolgálatukat, s kiket a megyének saját érdekében is örömmel kellene üdvözölni. De az uralgó töves nézetek ezt nem engedik. Me gyénkben egy őz haj nagyobb érdem két diplománál, és még sokan vannak, kik a fiatal emberről felsém tétélesik, hogy tudhasson valamit.

Innen van, hogy a legképzettebbek a központon maradnak, vagy más megyékben foglalnak állást, hol

ismereteiket s munkaképességüket inkább méltányolják, akit pedig visszavon a szülőföldhöz ragaszkodás, tétlenül fecserli el idejét, vagy tivornyákban keres pezsgó vérnek kielégítést.

A közérdek követeli, hogy e viz-szás s a jövőt veszélyeztető helyzet tarthatlanságát beismervő, azon változtatni teljes erőnkől törekedjünk.

Rajta legyünk, hogy a megyei bizottmányba az eddiginél nagyobb számmal jussanak be ifiaink, s a benlevőket is az állandó s egyéb bizottságokba osztva, költségekben bennük a közügyek iránti érdekeltséget, s szolgálatunk alkalmat tevékenységük kifejtésére, s ez által hártanak el magunkról a felelősséget a jövőre nézve, melyet aláírni bűn, a lehetőségig biztosítani kötelesség.

A B-Gyarmat és Szirák közti utvonal

(— ma. —) A B-Gyarmat és Szirák közti megyei utvonal mielőbbi kiépítése legsürgősebb teendőnk sorába tartozik. Ez nemcsak a megye egyik leggazdagabb negyedének köz-forgalmi, kereskedelmi és gazdasági érdeke, de a közigazgatás, törvénykezés követelménye is. Nem csupán a távolabb fekvő Szirák, Pesttel határos vidékét, de a közelebb eső falvakat is elzárja az ut járhatlansága az itteni országos és heti vásároktól, kereskedelmünk nem kis kárára.

Azonban a megye által 1867-ik évben a ministeriumhoz beterjesztett s az által jóváhagyott uthaló-zati kimutatásban, a kérdésben levő utvonal tervezett vezetése a lehető legegyszerűtlenebb.

E tervezett szerint ezen utvonal Szügy, Mohora, K. és N. Haláp, Terény s Bóren át vezetne Szirákra s hossza 19,100 ölet tenne.

Tehát ez majdnem leghosszabb a B-Gyarmat és Szirák közti építhető utak közt.

Ugyanis, ha ezen utvonal Szügy, Mohora, Nándor, Kelecsény p., Becs-ke, Berecel s Vanyarzon át húzódnék 17,500 öl hosszú lenne, tehát majd 2000 öllel rövidebb az előb- nél.

Ha pedig Berecelről nem Vanyarzonnak, de Bórenk vitetnék ez ut, hossza 20,800 ölet tenne.

Mi természetesebb tehát, mint hogy a megye eltérve a 67-iki tervezettől, a legrövidebbet válassza a három utvonal közül s a tervezet e megmátsítását a ministeriumnak be-jelentse.

Ezt tanácsolná a józan ész még

akkor is, ha egyéb fontos és mel-lőzhetlen érvek nem harcolnának ezen legrövidebb utvonal mellett.

Első és döntő érv az általam a-jált legrövidebb utvonal mellett azon körülmény, hogy míg a tervezet szerinti kevés, jelentéktelen s szegényebb községeket érint, addig amaz a vidék legnépesebb s leggazdagabb községeit és vidékét, milyen Nándor, Berecel, Vanyarzon kötné össze s hozná közelebb a központhoz. A becskei közsönteleg maga elégséges okul szolgálhatna a régi tervezet megváltoztatására. Figyelemre méltó okot szolgáltatnak arra a bereceli és becskei gőz-malom, s a vanyarzi mész-bányák.

Felette fontos azon körülmény is, hogy a Vanyarzon és Szirák közti 3600 ölnyi út amugy is a megyei utak sorába van felvéve s így külön is kiépítendő lenne, egyetlen ere-lővén ezen utvonal a Vácz és Szán-tó közti nem csekély közlekedésnek. Itt tehát 3600 ölnyi út építési költségeit takarítanak meg.

Ezen kívül a tervezett utvonal kiépítése sokkal több költségbe is kerülne, eltökintve hosszúságát, miután a részben melyen főkvő terényi határ a vízöntésnek felelt ki van töve, ez valamint a Kér és Bér mel-leti meredek lejtők nagy költségbe kerülő munkálatokat igényelnek, számos hid és zsilip segítségével lehetne ezen utvonalat biztosítani a vízárak ellen, míg a másik hidat a-lig, zsilipet is kevés számút és kissze-rűt igényel, de ezen kívül, a Becs-kei meredeket kivéve, a munkálat technikai nehezségekbe sohselem üt-közik, mérsékelt dombokkal változó sikon futván keresztül.

Az utépítéshez szükséges kő itt is csak oly közel és nagy mennyiségben lelhető mind amott.

Végre ezen utvonal hozza a legrövidebb összekötésbe megyénket a szomszéd Pesttel, illetve Aszóddal, a magyar északi vasutvonal egyik na-gyobb állomásával.

Ennyi és ily döntő érvek követo-lik a szirákai utvonal tervezettét irá-nyának megváltoztatását. Idő, költség munkakímélés, kereskedelmi és nem-zetgazdasági érdekek s több nagy község java harcol a mellett, hogy a B-Gyarmat és Szirák közti utvonal Szügy, Mohora, Nándor, P. Kelecsény Becs-ke, Berecel és Vanyarzon vité-sék keresztül.

Tanúgy.

(Folytatás.)

Ami pedig az iskolák anyagi állapo-tát illeti, az állam mai kedvezőtlen pénz-viszonyai mellett a községek s vallásfeleke-zetek ugy szólván saját erejükre vannak u-

ta-va. Amde a községekben s hitközség-ekben az apró erők okozati egyesítés által bámulandó erő rejlik. Ezt jekkorig alig é-rezhetők; mert községeink rendezve nem valának. Azt hisszük, hogy a községi ren-dezés új életet ad a népnevelésnek is; mert valószínű, hogy a községek általán-értelmes előjárósággal fognak ellátni, s a törvény azon intézkedése, — hogy az or-szág törvényeit s a törvényhatóságok rende-leteit a községi előjáróság személyes fele-lősség mellett fogja végrehajtani, s a megye közlege a szolgabíró nem lesz ezáltal köz-vetlen végrehajtó, hanem csak rendelkező s ellenőrző közeg, — ki egyedül akkor telje-síti és pedig a hanyag községi előjáró költségére a végrehajtást, midőn azt elma-lasztotta, — megfogja teremni a kívánt gyü-mülést, s az iskolai tanácsnak a megye által helybenhagyott intézkedései nem fognak maradni papíron —

A mit tehát a községek és vallásfele-kezetek megtenni képesek lesznek, azt az illetékes megyei községek ildomos közben-járása folytán, kellő fölvilágosítás mellett meg fogják tenni.

Az iskolatanács az iskolai látogatások alkalmával fog intézkedései sikereséről meg-győződni, s a mulasztásokat szigorú felelősé-gre vouatja az illetékes hatóságok utján.

A jövedelmi forrásokhoz tartozik a bír-ságolás is. A tanító bírság terhe alatt kö-teleztettek hatenkint betérjesszeni a közsé-gi előjáróságnak a mulasztók névsorát, a költség bírása pedig felelősség alatt kötele-lem nélkül hajtja be a bírságot, és szolgál-tassa be az iskolai pénztárhoz; ellenkező e-seitben a szolgabíró az ő költségére fogna-tosítva a végrehajtást. Ilyen intézkedés mel-lett nem sokára megszűnik a bírságolás jö-vedelmi forrás lenni, a mi kívánatos is.

Mintán a jegyzőségek a tanítói hivatal-tól külön választattak, s így sok tanító jö-vedelme nevezetes részétől elcsúsz: elkerül-letlen szűkségre vált a tanítók behozata-la, a miről a törvény 32. §-ban is van em-lítés. Ezen tanítók mennyisége a helyi kö-rülményektől függ. Legözelszerűbb lenne azokat az iskolatanácsosok és szolgabírák közbejöttével a néppel egyetértőleg a hely-színén megállapítani. Ezen intézkedés által ugyan a hitfelekezetek autonóm jogát sér-teni nem lehet, s a beavatkozás csak bele-egyezésükkel történhetik meg; de lehetetlen azt mellőzniük ha iskolák felekezeti jelleg-ét fenntartani óhajtják s más jövedelmi for-rással nem rendelkeznek; mert az állam a törvényben megszabott oktatáshoz, s iskolai fölzereléshez ragaszkodhatik; s ha a tör-vénynek elég téve nincs, közös községi is-kolát követelhet. Magában értendőik, hogy a szegény gyermekek oktatása ingyenes, sőt az iskolai hatóságok által könyvekkel s más szerkekkel is ellátást látnak.

A tanítóknak szigorúan meg kell hagy-ni, hogy az oktatást október 1-én napján kezdjék meg, és falukon legalább május vé-geig, városokban pedig legalább június vé-geig folytassák, kivételnek az 63 §. értel-mében csak a 10 éven felüli gyermekeknel van helye, kiket földmiveléssel foglalkozó községekben az iskolások (vagy a hitkö-zségi hatóság) a szünetidőn kívül is bethavi tartamra a rendes iskolai járástól fölment-het de ugy, hogy ez idő alatt is vasárnapi iskolába járjanak.

Faiskolákról a létre jött tagosítások al-kalmával vagy azon kívül is mindenütt gondoskodva van, hogy az újabb nemzedék az anyira hasznos és kedves gyűmölésé

tanyszerésével megismerkedjék: de sajnos tapasztaljuk, hogy csekély különbséggel mindentől el vannak hanyagolva, s a tanítók által magán használat alá véve a községek előjárói az illetékes szolgabírák által részletes tudosságra beadására köteleztessék, hogy az iskolatancs ez érdekekben is intézkedhessen. Az eredményt ismét csak iskolatitoktartás alkalmazásával lehetne egész bizonyossággal kipihatalni.

As általános kötelezettségről szóló nagy horderejű törvény megkívánja, hogy a fia gyermekek úgy a rendes valamint a vasárnapi iskolában test gyakorlatokat tartsanak, s magukat katonai gyakorlatokra előre képezik, hogy ez által mind rövidre lehesse szabad a fegyver alatti rendes szolgálatot, hogy a gazdaságot ipar s kereskedelem ne legyen kénytelen a munkás cserét kellestől nélkülözni. A testgyakorlatokra szükséges felszerelvényt tehát mindenütt föl kell állítani, s intézkedni, hogy az állam intézetében kiképzett egyének mind járó kelő tanítók az iskolatitoktartást beoktassák.

Községi könyvtárak kiállítására, főleg pedig a népnevelési tárgyú folyóiratok hordatására a községek előjárói buzdítandók söt köteleztendők.

A vizsgákat legalább egy hónappal előbb szükséges a tájfélygelöltségnek bejelenteni, hogy azokon részint személyesen, részint az iskolatancsok által megjelenésben, s így az iskolai hatóságnak az eredményről biztos tudomása legyen. A tanítók köteleztessék a vizsgát a legnagyobb nyilvánossággal megtartani, s arról a községek előjáróit, az iskolának elnökét hivatalosan értesíteni, s a szülőköt is meghívni; mert csak így módon lehet a népnevelést iránt közszellemet ébreszteni.

Az iskolai kötelesek gyermekek és pedig egy a községben születet valamint a berándoroltak is az egyházi jegyzőkönyvek alapján puhattatassanak ki, hogy a tanulást senki el ne vonassék.

A szükséges egyformaság végett az iskolai jegyzőkönyvek mintái a tanács által volnának megállapítandók; mert az könyvtárhoz az iskolai látogatásokat.

Az iskolai felszerelvények leltárba vétessenek, melynek egy példányt a tanítóval a másik pedig a község s illetőleg egyház község előjáróságánál őriztessek.

A vasárnapi iskolába járók nyilvános vizsgára köteleztessék, söt a házasságra lépés, a főszerhadulás addig meg ne engedjék, míg ezen kötelezettségeknek eleget nem tettek.

Ambar a törvény 35 §. a községi isko-

lákra az egyenes adónak 5 szasztőljiág engedni csak az illetőket megadóztatni; de ez nem zárja ki a lehetőséget, hogy a megye körbejöttével a kormány helyes fudokkól a további adóztatást is meg ne engedje. Ezen elvet a felekezetre is lehet alkalmazni, melyeknek a törvény különben sem szab korlátot. Ezen pont annyiból érdemel megfontolást, mert ez időszertit állam segélyt csak csekély mértékben lehet remélnünk, a népnevelést pedig sommi körülmenyek közt nem szabad elhanyagolni.

Az iskolatancs gondjai közé tartozik a 146 §. megszabott nyugdíj alap ellenőrzése is, tartozván a községi tanítók évi fizetések 2 százalékát a tanácsnak beszolgáltatni, mely azt az oktatásügyi minster kezébe alá bocsátja, kiváratos volna a felekezeti tanítókat is a közérdekbe bevonni.

Hasonló tekintet alá esik a törvény 39 §-ban megrendelt iskolai alap is, mely tanosítások alkalmazásával a község osztatlan testületnek legalább egy--század részéből áll. Ez iránt a községek előjárói a szolgabírák által kimortó tudosságra adására föl hívandók; ezen alap jövedelmének eddigi hová fordítása igazolandó; jövőre nézve pedig ezen alapokat szigorú ellenőrzés alá kell helyezni, hogy a netalan jelleketezől jkötös oskolának alapjai maradjanak, és gyarapitassanak.

A tankertlet új felszítása elkerülhetlen szükségé vált, nem csak azért, mert a községek rendezése s a körjegyzőségek miatt a községi csoportosulás megtörtént, s a felszításnak abhoz kell alkalmaztatni: de némely megválasztott tanács tagok időközben gátolva is lettek tisztókben eljárni; pedig az iskola látogatás lesz a mozgató erő mely a népnevelésnek új életet ad. Ezt csak arra lehet bízni, ki tisztónek megfelelői képes, söt a látogatókna a tanódszerek s az iskolai könyvekkel szükség megismerkedniök, hogy a tanítást ellenőrizhessék.

Végre miután kelő alap nélkül az elhanyagolt népnevelés segitni nem lehet, ambar a megyei bizottság a népnevelésérdekében az egyes tagok által tett indítványokat eddigelő figyelembe nem vette, de miután a megyei iskolatancs, mint a megyei bizottság által megválasztott megyei jkötözeg ez érdelembe hivatalos fölterjesztést meg nem tett: azon kérelem betérjesztését hozzuk javaslatba, hogy ez idő szerint a megye valamely rendelkezése alatti alapból legalább 500 forint bocsátasson a tanács rendelkezése alá, jövőre nézve pedig minden adó szerint után vessen ki 1 krt. népnevelési célokra.

Közigazgatás.

A h-gyarmati képviselő-testület megválasztása alkalmával történt szabálytalanságok következtében számos aláírással beadott panasz folytán a választást az igazoló választmány megsemmisítette. Az új választás eszközölése tekintetéből szükséges előleges intézkedések megtörténvén, az új határnap kitűzését s napokban várjuk.

Ki a megsemmisített választás alkalmával összcállított képviselő-testület egyénelt csak távolról ismeri, s a város java és haladása iránt némi érdeklődéssel viseltetik: örülhet a megsemmisítésnek: mert a választottak egy része oly egyénekből áll, kik a város érdekeit nemcsak képviselni, elősegíteni, de még felfogni, megérteni sem képesek. Ily képviselő-testület csak a legelfogultabb pártzenveglény szűk köréből állítható össze, kizárva pártérdekből mindazokat, kiknek befolyása, szakismoreto a város előhaladását és felvirágzását eredményezheté.

Ídeje már, hogy B-Gyarmat polgárai felszabadítsák magukat azon igazán nevelésnek befolyás alól, melyet radjok Tornyois Zsigmond, Ticsészky Miklós s még néhány hason minőségű tehetőség, de annál elfogultabb ember minden igaz ok nélkül, de a közjó rovására gyakorol.

Reméljük, hogy megyénk székvárosa meg fogja ragadni az alkalmat oly képviselő-testület megalkotására, mely a város érdekeit nemcsak szemelött tartani, s a polgárság ohajait, a község igényeit nemcsak megérteni, de buzgalma, szakavatottsága s betelnyásával azokat érvényesíteni is képes leszén.

Ne kicsinyes érdekek, pajtáskodás és egyes érdekellenek pressiója, de a közjó iránti érdeklődés vezessen minden polgárt a választáshoz.

A losonci és füleki járásban a községek rendezése befejezetett s a jegyzők is megválasztva, és pedig a losonci járásban: Divinben: Pirsák Ferencz, Lónyabányán Vidális József, Losoncz-Tugaron: Draskóczy Soma, Vilken: Horváth Kálmán, A Sztrógorván: Goldberger József, Turopolyán Fábry Ferdinand, Abclován: Goldberger Kálmán, Gacsón: Podhorszky János;

a füleki járásban: Füleken: Fábry György, S. Tarjánban: Papp János, Málna patakán: Honéry László, Rapon: Gazdik József, Galán: Váczy Gábor, Pinczón Hermann Sándor, Poltáron: Doloschall István, Rónyan: Poniczky János, Szinobányán Gülnér Mátyas, Ragyolecon: György József,

Homok-Teremén: Borbás György, Lappján: Bella Ferencz, Zagyván: Dosztafzky János.

A sziráki járás összes községeiben egy a képviselő-testület, mint az előjáróság megválasztása e hó 19-én véget ért, -- az eddig megválasztott körjegyzők:

Szóllósban Borbás János, Kállán Fekete István, Szirák mint nagy község eddigi jegyzőjét Ungváry Józsefet tartotta meg.

Bákrónika.

A megyei ifúság 18-iki táncvizgalmára egyike volt a legikerültebbeknek, melyeket a megye termeiben évek óta láttunk. Népecsébb bál volt nem egy, de nem emlékszünk egyre sem, mely együtettébb s kifogástalanabb lett volna mint a 18-iki. Cótterriák, -- a nográdi bálók emelidércei, -- ez alkalmammal nem voltak, inen a fesztelenség a azon általános jó kedv és kedélyesség, mely ezen mulatástot jellemzé.

Néhány magasabb állású tisztvelő s egy pár dilettans kivételével, kiknek jelenléte ily alkalmakkor ritkán kell nélkülözniük, a község nagy részét Terpsychore tisztelők képezték: Kevésécl 9 után kezdődött a tánc, mely lankadás nem ismerő animóval reggelig tartott. A füzértánc, Somogyi Zoltán ügyes rendezése fmellet, a bál fénypontját képezte. A különféle figurák, öltönyök, jelvények, virágcokrok tarka változatossága bő alkalmat szolgáltatott a bymptatiák kifejezésére, s az udvarias viszonzásokra. Kosár, papucs, lepke, lorgony, sziv s ezer jelvénye az érzelmek, gondolatok és vágyaknak kiadkozott tolmácsul.

Azon néhány család kivételével, mely a farsangot Pesten tölti, majdnem teljes számmal voltak jelen a város és vidék előkelőbb családai.

A női öltözékek nralgó színe a fehér volt, utánna a rózsaszín, sárga, kék sorakoztak, elvéve zöld és lila, míg a fiatalabb férjezett nők legtöbbször lilaszín selyem ruhában jelentek meg.

Niczky Gizella, Horváthy Ilka, Podhorszky Gizella, Veres Katicza és Janka, Bérczy nővérek, Jeczenszky Margit, Ebeczky Aranka, Tersztányzky Laura, Fülkel Mariska, Alberger Ida, Bolgár Ilona, Baldenveg Mari, Moccsary Helén, Malatinszky nővérek, Thomka Malvin, Lestár Margit, Nyitvánszky Bella, Ticsészky Aranka; továbbá Farkas Ferencz, Baintner Ottócl, Balczár Rezsőcl, Havas Gyuláncl atb. voltak a bál kiválóbb díszei.

A férfiak fekete frakkot viseltek, csak két sárga gombos zöld frakk tett kivételt

NIEBELUNGOK HARCZA.

NOVELLA.

Írta: MIKSAZÁTH KÁLMÁN.

Folytatás.

Nem maga küldte el, mert a régi jó világban még nem volt divatban hogy valaki egy hajadon leányzóval levelezzen, sértette volna a közérködségeit, melyre a mai kor olyan sítályolt borított hogy azon keresztüll még a kanfánt is pirulás nélkül nézi; hanem volt Erzsikének egy helybeli barátja, a kit Makkfői ur rávett, hogy bocsátkozzék Erzsikével egy kis ártatlan levelezésbe és engedje meg hogy a leveleket ő dictálja neki: egy kis jár akar kerékedni belöle a melynek majd olyan jóízűnek fognak nevetni a végén mint annak a rendje.

Azok a levelek aztán beszélték a Makkfői diadalairól, az imádot nagy hazafi egert verő népszertéséről, az ezer meg ezer lobogó zászlóról melyen az a név leng mit a tulajdonosa olyan szivesen osztana meg Erzsikével.

Erzsike mindenikre felelt néhány semmit mondó sort, a mint már ez a lányok leveleiben szokásos; benne volt hogy "én hála istennek egészséges vagyok" tésnap a nagy névémnél voltam vizitbe, holnap ide vagy oda készülnök... etelek mert nagyon sok dolgom van sat. hanem az ilyeneken kívül soha semmi egyéb. A nagy hazafiról soha egyetlen egy betű sem.

Azonban egyszer mégis volt az egyik

levélben valami, amire kimosolyodott a sáskális arca, mint a napfénytől a zúmarás vidék.

A levél alatt ez az aláírás állott „Eliz” Tehát már nem „Erzsike” többé.

Azt ez édes azt a kedves nevet, azt a búbajos tündér, két szótogat melyet az édes anya ajka rebegett először, midőn a bölcsőnél megsokolta édes melög csókjával, melyet aszerelmes ifjú süttogott, mikor legelőször volt szabad megszólítania azon az i-gézetesen gyönyörű néven: Erzsike, azt a nevet melyet olyan sokszor visszazengett a szülői ház, melyet olyan nagyon megsokott a fül melyhez hozzá tapadt minden minden a boldog gyermekorból, megkergetett pifangd... elfeledett játzófüra. borzalmas tündérmese. -- azt a nevet melyet az apa reszerteg vonásokkal jegyeztet be a nagy penészes biblíába, azt a nevet eldobni egy tollvonással, az mindenesetre jelentett valamit.

A prókátor jól tudta mit jelentett.

Irt is azonnal két levelet: az egyiket Eliznek, a másikat Kalap uramnak mind a kettőnek az volt a tárgya, hogy Erzsikét szoretné nőül venni.

Egy hét alatt megkapta a választ mind a kettőre.

Erzsike azt írta neki: „Elmegyek önböz ha követ lesz.” Kalap uram pedig azt felelé vissza: „megkapja leányomat ha megszűnik peccosvni lenni”

Ugye nevetéses válasz?

A mai korban már ezt nem érti senki. Községes emberek lettünk.

Letettük a fegyvert és nem harcolunk

többé mintha már talán nem is lenne amiért.”

Mintha már nem lennének többé gyermekek, kiknek még folytonosan ott kell esluggai az anya emlője. Mintha már elválasztottak volna bennünket.

Emanczipáltunk magunkat. Megszégyeneltük hogy míg a világ egyéb társadalmá már mind szakadás, edzett ember, aki önállóan jár magas céljai érdekében, addig nekünk gyermeknek oda kellett simulni édes anyánk szoknyájához, felkellett kapaszkodni a karjaira, megmelegedni kobelénél... Pedig abba volt a mi „erök”

Mindenütt, mindenben a szegény elhagyott baza.

Es érte nem volt szegény harcolni em-miféle fegyverrel.

(Folytatjuk.)

B-GYARMAT KÖZHELYEI

TOLLRAJZOK.

III. A „Zichy”

A Zichy fogadóról mindig eszembe jut a Zsedényi Edhárd inggallérja, a Zsedényi inggallérjáról eszembe jut a Csernátany stílusa, a Csernátany stílusáról pedig a suezii kanális. A suezii kanális felöli elmélkedésben meg lehetetlen meg nem emlíkezmem a Sramko bácsi torkáról. Mig Lindley meg nem csinálta a pesti vízvezetékét, addig ez volt a tekintetben a legjelesőbb peccos. Sok

borral vegyített víz vezetett le e derék alkotványon keresztül egy félszázad óta.

A Zichy fogadónak leírásában ő olyan alakpó, olyan kiindulási „alfa,” mint a Napoleon elhanyatlásának történetében annak kedves felesége.

Sramko bácsinak is valódi hítes társa a Zichy. Megsokkított és hű hozzá. Tulhajtott erényesség. De a Zichy inár azt egy érdemi meg: Mert a Zichy híres és nevezetes hely. Nem azért jár pedig oda Sramko bácsi mert nevezetes hely, hanem azért nevezetes hely mert odajár. És az nagy különbség.

Aztán én istenem csak kell az embernek járnivalohova enni. Nem élhet levegőből, kivált ha a levegő tele van vesztett pörök hírelvel. S ha már egyszer eszik innia is dukál, mert meg van írva a régi tudós könyvekben hogy „Trencsiny országban, egyszer a fudak ettek és nem ittak hát mind kidögöltek. Hiába az ember fut a szomorú sors elől. Es már az önfuntartási ösztönöz tartozik.

Es ha néha néha, tesszem azt szórakozottságból tulságosan talál berenni a „jóból, neki az mind megjárja, mert Kinek három van diplomája, háromszor többet llnája mint hómiai községes ember.

Es ilyen értelemben hasznátveszi diplomáinak.

Egyszóval szolid ember, mindföleg a Zichy is szolid hely. Az öreg urak és az utazók vendéglője.

A nagyvilági politika ritkán képezi a beérdeletés tárgyát. Az a néhány „burger” a

A közönség a kellemesen átírt szöveget nem egyhamar muló emlékével 7 és 8 óra között osztott szét. „Viszontlátásig a loconci balon” volt a majdnem kivétel nélküli bucsúszó.

Vegyesek.

Az árváknak kertész munkájukra leendő kiképzetése. A borsodmegyei gazdasági egyesület a földművelés- és kereskedelmi minisztériumhoz intézett felhívásában előadva, miképp a kerti ipar értelmes, avatott egyének hiányában oly munkásokra lévén utalva, kik a legegyszerűbb munkában is járatosok, a kik a földnek legkezdetelegesebb művelését sem értik, és a kik értelmességük által a legjobb ügykezett gazda törekvéseit is lehangolják, — a gazdaság ezen ágának emelése érdekében kertész munkások kiképzetése szükségesnek mutatkozik s ily munkásokká azon vagyonatlan árvákat ajánlja kiképzetni, kiknek neveltetéséről és arról, hogy kézi munkákra tanítsanak és eképen keresetképesek tartsanak a község tartozik gondoskodni. Ezen javaslatot a földművelés- és kereskedelmi minisztérium a belügyminiszterrel közölve, egyttal arról értesítette, hogy az árváknak kertész munkásokká leendő kiképzetése iránt felmerült javaslat már buzamosabb idő óta foglalkoztatja s miután az elhagyott gyermekek számára Balaton-Füreden alapított „szeretetház” nevezetű hason czélú intézet helyes irányáról és eredményt ígérő működéséről meggyőződött, az említett javaslatot tárgyalni kívánja. Miután a vagyonatlan árvák kertész munkásokká kiképzetése nemcsak nemzetgazdasági, de erkölcsi tekintetben is kívánatos, a belügyminisztérium felhívta a törvényhatóságokat, hogy a község költségén felneveltsék és kertész munkásokká leendő kiképzetése alkalmas, vagyonatlan árvák számára, és arról, rajlon a községk hajlandók-e a jelzett osztályba eső vagyonatlan árvák kiképzetési költségeihez járulni és mily összeggel: melőbb jelentést tegyenek.

A Buda-Pesten keletkezett „Magyar-szövetség” e hó 19-én a tornacsarnokban Szentkirályi Mór elnöksége alatt tartotta a lakuló gyűlést. Ezen szövetség egy központi szövetségi tanács s helyi egyletekből áll, ezen kívül egyes küldöttek által is működik. Czélja a magyar nemzeti érdekek megőrzése és a nemzeti köznevelődés emelése, különös tekintettel a tanügyre, népszórás felolvasások, népkönyvtárak, humanitárius

egyletek alakítására, politikai és vallási viták kizárásával. — Célvöljük ezen követelményeiben áldásosnak ígérkező társadalmi mozgalmat, melynek helyes iránytani vezetésére nézve biztosítékul szolgál azon körülmény, hogy élén országos hírnevű és ismert tevékenységű férfiak állanak. Az alapszabályok megerősítés végett felterjesztettek, annak idején nem késtük azokat bővebben megismertetni.

Az első nógádi földművelés-, ipar- és kereskedelmi hitelintézet forgalmi kimutatása 1872 évi október 1-estől 1873 évi január 1-ig.

Bövelet.	
befizetett részvény tőke 1873.	
január 1-ig	26450 ft - xr
felek betételei	17013 - 02 "
viszafizetett váltó-tőke	8470 - "
előleg-tőke	2750 - "
kamat, váltó- előleg tőke u.	807 - 75 "
különböző díjak	28 - 55 "
késedelmi kamat	1 - 03 "
Két db. elesett részv. n. a	
tartalék tőke javára	10 - "
160 db. részv. u. befizeti díj	160 - "
8200 ft. elhelyezése u. bejött kamat az üzletmegnyitástig	55 - 63 "
Összesen	54814 ft 93 xr
Kiadás:	
felek visszafizetett betételei	6930 ft 67 xr
kifizetett folyó kamat	27 - 49 "
külső vállalkozók	36866 - 50 "
előlegekre	8350 - 50 "
felszerelési költségekre	1825 - 69 "
tisztifizetés s szolgalmazódjára	424 - 97 "
házbér 4 hóra	50 - "
házi szükségre	44 - 87 "
készpénz maradvány 1873 évi január 1-estől	264 - 29 "
Összesen	54814 ft 93 xr

Azon kérdéses manifesztációk, melyek a múlt évben városunk határában találtak s Weisz Samu tulajdonát képezik, jelenleg a megye levéltárában őrzik alatt állanak. A csontok nagyobb része szétmállott, vannak közöttük azonban még egyes kiválóbb darabok, így egy 1/2 láb hosszú s 1/2 láb átmérőjű agyar, mely azonban a kiásítás alkalmával majd még egyszer oly hosszú volt, két darab ép előfőg 7 hüvely hosszú, 3 hüvely széles, a koponyából 10 db. kisebb nagyobb csont, 2 lapockacsont 2 láb hosszú 1/2 láb széles, ezen kívül számos csigula stb. csont, melyek azonban mind szétmállt állapotban vannak

clauyira, hogy a Pestre szállítás nem látszik érdemesnek. Kubinyi Agoston 100 forintért e csontokért, de nem gondolhatta hogy karban levőknek.

Alkalmat vesdünk magunknak ez által felhívni a közügyemet az épitkezések, ásatások stb. alkalmakkor előforduló leletekre. A történelem, régészet szóval a tudomány érdekei követelik az ily esetekben lehető figyelmet és gondosságot. A tudatlanság és barbarismus eddig is sok kincset megfosztott, annál inkább igyekeznünk kell a még fennmaradtakat a jelen és jövő részére biztosítani. Sok esetben, különösen a régi sírkövek fontos a víz s egyes tárgyak felvétele irányba s elhelyezése, mert gyakran csak ezek folytán lehet megállapítani a kort és nemzetiséget. Ez tehát minden esetben pontosan feljegyzendő; hogy a tárgyak épességének megőrzése első feladat, mondanunk sem kell.

Hírek.

Völgy György ismert szántársulata mely most Kecskeméten működik, június-szeptember hóra városunkba jö. Az engedélyt már meg is nyerte.

Sport. Huszár István f. hó 16-17 én hontmegyei bírtokán vadászatot adott, melyen több képviselő s notabilitás vett részt. Őt őz esett. Vadászat után vidám lakomára gyűltek egybe a v. mikolai kastélyban.

Mit számunkban Lajos Géza h. földnagyi nősülésétől szóló hír téves értesítéssel alapult, Kellér Mária kisasszonyt pedig nem Okolicsányi Gyula, de Berko István gyógyszerész jegyezte el. — Kérjük t. tudósítóinkat hogy az ily, mindig kényes természetű dolgokban lehető óvatossággal járjanak el.

Közép és Kis-Túrón Hontmegyében a főorvos kimutatás szerint 21 ebolera eset fordult elő, meghalt 8, felgyógyult 10, gyógykezelés alatt van 3.

Hymen. Való János orvos tegnap vezette oltárhoz Morggert Friderika kisasszonyt.

Hontmegyében az ujjonozás e hó 27. veszi kezdetét s február 24-ig tart bezárólag. A megye ad 280 ujjonozót s 29 póttartalékost, a többi alkalmas hadkötelezett a honvédséghez osztatik be. Ezzel kapcsolatosan megemlítjük hogy a magyar korona országai ez idén 39229 ujjonozót s 3983 póttartalékost szolgáltatnak a közös hadseregnek.

Személyi hírek. Megyeük főispánja az országgyűlés tartama alatt Pesten Európaszállóban tartja lakását. — Fráter Pál tanfelügyelő Pestre költözött s a Ves utcában lakik Ottlik Ákos Pestről visszerkezett.

A b-gyarmati gözmalomot Ebeczky Lőrincet át s azon már is tetemes javításokat eszközölt.

Öngyilkosság Györgyöcsa Sándor a Menyország koremszása, anyósával összeütközve, vendégei előtt agyonlőtte magát. Ennek következtében a tegnapi ugyanott rendezni szándékoltt bál elmaradt a család-világ bosszúságára.

Remdél hírek. Szécsényben a múlt héten Szolka Emil fr. vinözellerjének neje hirtelen meghalt, — az orvosi boncolás folytán kitudott, hogy erőszakos halállal mult ki. A gyuan vele lakott férjét terheli.

— December 31-én a kozárdi határban egy agyon ütött ember hullája találtatott meg. Két kozárdi lakos gyuan alapján elfogtatván, tetteket bevallva, a tenyítő törvényszéknek adták át.

— Lindencbaum Adolf, kit anyósa meggyilkolása miatt a legfőbb ítélőszék négy évi börtönrre ítélte, de ki szabad lábon lévén az ítélet kihirdetésre meg nem jelent s már a külföldre szökés gyanújában állott, a napokban önként jelentkezett büntetésre kiállása végett.

Az alizti iskolába bevitt honvédek közül már többen, engedelem nélkül hazamentek. A zászlóalj-parancsnokság elhatározta, hogy az ilyeneket szökevényekként pandurok által saját költségükre hozatja vissza.

— Mult napokban egy vadkerti származású s Buda-Pesten foglalkozásban levő kereskedő segéd laktára orjánt láncosolt s felér ruháját meglopva megszökött. A pesti lökaptányosság távollétében folytán, bár szülei hők honlétét tagadták, a főszendbiztosnak sikerült s tetteket Donnyiban kére keríteni s Buda-Pestre vitetni.

Gabna árak

B. Gyarmaton jan. 20 án. Tiszta buza egy pozsonyi mérő 5 ft. 30 kr. 5 ft. 50. kr. Rozs 3 ft. 30. 3 ft. 50 kr. Árpa 2 ft. 30 kr. 2 ft. 50. kr. Zab: 1 ft. 20. kr. 2 ft. 1. kr. Kukorica 3 ft. — kr.

Felelős szerkesztő:

Harmos Gábor.

ki néha, néha betéved egy „jó napot” eszélő magának „ostéklint”, nyugodtan issza meg „feketéjét” vagy megrendelt drapánkot” s még a vén Napóleont halálára is csak annyit mond: . . . isten nyugoszza meg szegényt! . . . . hanem bezzeg annál többet beszél a Sramko bíróné választásáról. . . . s mi Sramko bírcsának olyan érzékeny szívűgítőtéma, miszerint sokszor arra a csúf-ságra vemedik tőle, hogy egy ezilinder bort ereszt meg a szépen megszaporodott jóakaróknak. Mert hát a népszerűség sem jön ingyen. Így is sokkal ócsóbb mintha Teller árulná a „speisz-czeitit” és a Géza fejlepszámítaná fel az árát.

Hanem aztán betévedésük megelénkül az élet a solid peccovics jellegű Zichyban. Nemzetes Hont-Vármegye „nagyújság” közönségétől hemzsegek az asztalok. S ha itt ott hegyesró kifejt bajszával kitarkalnak közülök egy egy nógádmegyei atyafi kilyukasztja lelkét a tengeri búzkeség melyet liberális volta miatt az ügyefogyottabbakkal szemben érez s befelcsejje bőbeségének bicsakját a politika cipőjébe s olyan karajbkat szelítel a szegény jómor bontiaknak, hogy egészen belepírulnak ettől a megromlott rebbelis nógádi levegőtől.

Jól esik lelkünknek (már mint nekünk peccovicsoknak) hogy mi is elmondhatjuk valakinek azokat a mérges epithetonokat miket a halottal minket prezentel meg; mert hát hiába s csizmánál is szőcsőbb s „Kalecsni” ha az van felül, — és a felső kabátot is jobban éri az eső mint a „lajblit”, ha be van gombolva.

Hanem erre a hasonlatra nyomban meg is mozdul a másik asztalnál Hecks, aki oly elvághatlan kisérsője Sramkonak mint Minervának a ligelő s ki a félévmeget ruházza kontóra.

Isten után neki köszönhetjük leginkább forrunkat.

Némán ül ott, mintha azon gondolkodnék milyen lesz a jövő évi szilveszter, pedig azon gondolkodik hogy mivel hibázta el tegnap a „Calabriást” mikor „ferezbélára” bukott, aztán nagyot hajlongva közön egy egy bejövő vagy távozó vendégnek, áhítással arczszal nézve utána; mintha az járna eszébe, hogy milyen érdekes derék férfi az, mennyire tiszteli, becsüli őt, pedig az jár eszébe hogy ugyan miből fizeti ki a felzaporodott ruhadarabosság? Aztán megiszsa félmezejét, felhúzza riska kabátját melyért úgy fáj a szíve hogy önmagának kell elnyúzni. . . . és elindul a „körbe” hogy ott is bevégezze „nyilvántartási emlékjét” hiteléző felett.

A betévedéseket leszámítva a Zichy csak akkor veszi el monoton jellegét ha az „Edos gyerek” vetődik ide falujából.

És az elég gyakran megcsik Illies paripáján mely a braziliai eszszár istállójából került ki s útközben átúszta a földközi tengert, ezeltől tíz perczel indult el ottbóról, ami közönséges lónak és embernek felnapri járó föld. No de jó is hogy ily sebessen jött, mert már anyira száraz volt a torka, hogy amint a Zichy kapujában kicsabolt kováján egy szikra tor-

kára pattant egyszerre lánggal kezdett égni — hanem, jó szerencse . . . épen akkor viték arra a város vizipuskáját s egy agyon lötték vízzel Edos pajtánskát hogy zicher belehalt volna — már amennyire tudniillik egy huszár meghallhat — ha a hauszkecselt hamarjába be nem tesz szájába egy esomó bagót, amint a huszár halottáiból is egy-szerre fellétead. . . .

Siet is magáról lehanyolni a felső ruhát mely az említett kaland következtében persze lúcsos volna, ha a folyosón véletlenül nem néz rá olyan tözessen a szöke szobalány, hogy nyomban megzáralt.

Hanem most azután kárpótolja s magát a kiállott vizipuskásgokért, egész armádia palaezket álltat maga elé s a mint Muki ezekrász elmesés megjegyzji: huszáros saú egy egy kortyra issza ki a bort minden a Zichyben található üregből: kivevén a Floris bácsi szemén levő szemüvegből. De ebből is csak azért nem mert ünnes benne.

Buzsura vigadó mellett a jó Béla gyerek is: kifogyhatatlan leleményessége épen most szüli meg az „Ötvenedik indítványt” hogy „igynak meg még egy meszely vöröset” — s ha restelni látszik is szegénytől súlyát annak a gondolatnak hogy ő csak baka volt önkéntes korában, mégis jól esik elbeszélnie, hogy mikor egy izben ő felsége előtt glédába kiállott a felséges király elhamulva mondá:

„Ilyen szép domboru mellkast még nem láttam”

Izszak is aztán király ő felsége egész ségért nagyokat a bajbárak kik a komisz elhít rubában is érzik katonás voltak.

A Béla gyerek belekezd egy „ezer rőfös tonsztha” mit Edos ócsák vizgyorgya hallgat, fejt jobb kezére támasztván mint ha Seneyt akarja utánozni, hol hol egy nagyot bólintva, mintha Están bácsi parlamentáris modorát venné fel és közbe pipaszárvát ül véles szávaiból a faktust, mintha Deák Ferencz görkömögésé plajbzsát vette volna tanulmányra tárgyál. . . .

Egyszerre lehanyaltik a kéz és fej, a nagybojtó taj paja, melyet mint „guter Reiter” kapott generalistól emlékébe, kifordul kezéből, a huszár lelke lerészegedik a nagy tengeri dícsőségét mely multját terheli, mert a bor az bagatell csak . . . mely meg sem kottyan vasséjének, melyet pusztán a nagy fettek álompálya nyom le — és s felhangzik ajkán egy egy reguláris hortyanás, melyre tihanyi ekként felel vissza a másik asztalnál elalult Géza kellner elfojtott mely szuszogása.

. . . . . A toasztírózó szónok körülűez. A teremben úna s egyetlen lélek sem . . . csak az úna palaezkek, a tövig égett gyertyák és a méh eszű. Egyetől s hajt, és aztán — folytatja toasztját ott ahol elhagyta, hatalmas bor izú hangon fenyegetve a nemzetet . . . mely sehogy sem akar jobb utra térni. . . .

cs. kir. szabadalmazott s az orvosi testület által megvizsgált és jónak talált patkány, házi és mezei egér-vakond és svábbogár pusztító

arkánium

melyet sokfélefékon utánoznak, valódi minőségben

Liebermann H. kereskedésében ugyszintén fiók üzletében Szécsényben

kapható 1 nagy bádóg 1 frt. kiabádóg 80 kr. Egyes bádóg megrendelése is utánvétel mellett gyorsan teljesítettik. Ugyanott kapható citrom-kencses, egyedüli szer a fagyhólyagok és tyukszem ellen, 1 tégely 50 kr.

Ismét egy kivonata a sokfelől érkező tudósításoknak:

Miután az öntől kapott cs. kir. szab. egér és patkány pusztító arkánium kiténő szolgálatot tett, legyen szives még egy nagy adagot küldeni posta utánvétellel.

Battyányiné.

2-24.

ÉLET-ITAL,

kitűnő háziszzer

váltó- és mocsárláz, bél- és gyomorgörcs, epeinger, hányás, tengeri betegség, vizeletszorulás, álmatlanság, stb. ellen.

Ára egy nagy üvegnek 65 kr., kisebb 50 kr.

Sós borszesz

mint háziszzer

Mr. William Leo utasítása szerint. Gyors hatást eszközöl: rheuma, csúz, szaggatás, fagyás, fog-, fej- és fültájdalmak, szemgyulladás, rákfekély, bénulások stb. ellen; sőt fogtisztító szerül is igen ajánlható, mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghust erősíti, és a száj tiszta szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után.

Ára egy nagy üvegnek 80 kr., kisebb 40 kr.

Használati utasításmagyar vagy német nyelven, jelentékeny orvosi s egyéb elismerő bizonyítványokkal, valamint bizományosaink névsorával, minden üveghez mellékeltek.

WERTHER és BRÁZAY.

Főraktár: B.-Gyarmaton Gazdik Lajosnál.

BREISACH K.

Pest és bécsi nő- és férfiruha raktára

B.-Gyarmaton Rosenbaum Fülöp házában.

Ajánlja a legcsinosabban, a legujabb divat szerint téli és nyári idényre jól berendezett

nő- s férfi ruha raktárát

Nemkülönbön megrendelésekre, mérték szerint a legjutányosabb árak mellett 24 óra alatt a legszilárdabban és pontosan elkészít mindennemű nő- és férfi ruhanemüket.

A n. é. közönség számos látogatását kéri

Breisach K.